

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรการเงินและการบัญชี : กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 4 แนวคิด คือ แนวคิดการจัดทำบัญชีตามระบบ GFMS แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางการบัญชี แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารการเงินการคลังระบบ GFMS

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการออกแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากบุคลากรการเงินและการบัญชีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 59 ชุด ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน โดยการใช้ทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) การวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One way analysis of variance) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเชิงพรรณนา

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรการเงินและการบัญชี : กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88.10 มีอายุ 25 ปี – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.32 รองลงมาอายุ 35 ปี – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.34 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.05 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.56

ผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 72.88 รองลงมาสาขาการจัดการทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 23.73 ทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ลูกจ้างชั่วคราว) คิดเป็นร้อยละ 33.90 รองลงมาตำแหน่งนักวิชาการการเงินและบัญชี (พนักงาน

มหาวิทยาลัย) คิดเป็นร้อยละ 27.12 และนักวิชาการเงินและบัญชี (ลูกจ้างชั่วคราว) คิดเป็นร้อยละ 15.25 ตามลำดับ หน้าที่ความรับผิดชอบเป็นเจ้าหน้าที่บัญชี คิดเป็นร้อยละ 62.70 รองลงมาเป็นเจ้าหน้าที่การเงิน คิดเป็นร้อยละ 35.60 และมีรายได้ระดับ 10,001-12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.76 รองลงมาเป็นระดับ 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.98

5.1.1.2 ด้านความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบัญชีของบุคลากรการเงินและการบัญชี

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษารายวิชาบัญชี 11-15 วิชา คิดเป็นร้อยละ 32.20 รองลงมาเป็น 6-10 วิชา คิดเป็นร้อยละ 28.80 ได้รับการฝึกอบรมด้านบัญชี (Manual) 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.29 รองลงมาไม่ได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 23.72 ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ GFMIS 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาไม่ได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 22.00

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน/การบัญชี/การพัสดุ ในระบบบัญชี (Manual) 1 ปี – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.10 รองลงมาประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน/การบัญชี/การพัสดุ ในระบบบัญชี GFMIS 1 ปี – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.30 รองลงมาประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.90 มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์จัดทำรายงานเกี่ยวกับบัญชี 1 ปี – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.10 รองลงมาต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30 มีประสบการณ์ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ด้านบัญชี) 1 ปี – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.80 รองลงมาต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.40 หน่วยงานมีการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ในรูปแบบการอบรม/สัมมนาเรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 84.70 รองลงมาการประชุมเชิงปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 6.80 และเคยเข้าร่วมสัมมนา/ประชุมด้านบัญชี ที่หน่วยงานจัดให้ คิดเป็นร้อยละ 55.90

5.1.1.3 ด้านความพร้อมขององค์ประกอบในการปฏิบัติงานทางเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรการเงินและการบัญชี

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าตนเองมีความพร้อมขององค์ประกอบในการปฏิบัติงานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อพิจารณาความพร้อมขององค์ประกอบในการปฏิบัติงานด้านอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) ด้านซอฟต์แวร์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) และด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.13) ตามลำดับ

5.1.1.4 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในระบบ GFMS ของบุคลากรการเงินและการบัญชี

ผลการศึกษานี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) ด้านบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.41) ตามลำดับ

5.1.1.5 การจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรการเงินและการบัญชี

ผลการศึกษานี้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การติดตามผลการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมา คือ การเร่งรัดการใช้จ่ายเงิน และการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.41)

นอกจากนี้ พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศต่างกันได้ ผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง และอายุต่างกันมีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนระดับการศึกษา สาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา ตำแหน่งงาน สถานภาพหน้าที่ความรับผิดชอบในหน่วยงาน และรายได้ต่างกัน ไม่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบัญชี ได้แก่ จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมด้านบัญชี (Manual) จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ GFMS ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน/การบัญชี/การพัสดุ ในระบบบัญชี (Manual) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน/การบัญชี/การพัสดุในระบบบัญชี GFMS ความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์จัดทำรายงานเกี่ยวกับบัญชี และประสบการณ์ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ด้านบัญชี) ต่างกัน ไม่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อมูลที่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ จำนวนรายวิชาบัญชีที่ได้ศึกษา รูปแบบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของหน่วยงาน และการเข้าร่วมสัมมนา/ประชุมด้านบัญชีที่หน่วยงานจัดให้ต่างกันได้ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ส่วนความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการเงินในระบบ GFMIS มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีนัยสำคัญ

5.1.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรการเงินและบัญชีที่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ เพศ และอายุ

5.1.2.2 ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบัญชีที่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ จำนวนรายวิชาบัญชีที่ได้ศึกษา รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ของหน่วยงาน และการเข้าร่วมสัมมนา/ประชุมด้านบัญชีที่หน่วยงานจัดให้

5.1.2.3 ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากรมีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2.4 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการเงินในระบบ GFMIS เพียงด้านเดียวที่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรการเงินและบัญชีที่มีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในส่วนของอายุมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมา สุวรรณมาโจ (2549) ซึ่งพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบที่ต่างกัน

5.2.2 ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบัญชีมีผลกระทบกับการจัดทำบัญชีในระบบ GFMIS อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุ่นเรือน ขยัน (2549) พบว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน อรรวรรณ กฤตชนเวท (2548) พบว่าปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากบทบาทภารกิจที่ปรับเปลี่ยน

ไปยังไม่มีความชัดเจน ระบบการปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงบ่อย ไม่มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจนที่ชัดเจน บุคลากรได้รับการอบรมไม่ทั่วถึงและยังไม่พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

5.2.3 ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชนก ชูยกปิ่น (2546) พบว่า การดำเนินงานบนระบบ GFMS เกิดปัญหาจากปัญหาความรู้และความเข้าใจของบุคลากร ปัญหาด้านระบบโปรแกรมสำเร็จรูป ปัญหาด้านการช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาที่ระบบ ปัญหาทางด้านข้อมูลนำเข้าจากกระบวนการทำงาน ปัญหาอื่น ๆ เช่น การไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้ด้วยตนเองของ User และปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์ ตามลำดับ อาณัติ เทียนศรี (2546) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล คือ ปัจจัยความพร้อมด้านฮาร์ดแวร์ และปัญหาด้านการทำงานของโปรแกรม ดังนั้น องค์กรควรที่จะจัดหาฮาร์ดแวร์ที่รองรับการทำงานของโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้นมาให้มีขีดความสามารถสูงสุดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ดี อรพรรณ กฤตชนเวท (2548) พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาที่มีความชำนาญในการแนะนำการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ชมภูนุช หุ่นนาค (2553) พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ใช้ระบบขาดความเชี่ยวชาญ มีการหมุนเวียนปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลา วัสดุอุปกรณ์ก็ขาดประสิทธิภาพ

5.2.4 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีในระบบ GFMS มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี กันทะ (2550) พบว่าปัญหาด้านผลลัพธ์ข้อมูลมีปัญหามากที่สุด กล่าวคือ ปัญหาด้านการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ ปัญหาการแก้ไขข้อมูลรายการบัญชีที่ระบบทำการประมวลผลและปิดงวดบัญชีแล้วทำได้ยาก พัชรภรณ์ ลิ้มปึงคนันต์ (2552) พบปัญหาในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการนำเข้าข้อมูล การประมวลผลและด้านผลลัพธ์ รวมทั้งทักษะในการจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ ชมภูนุช หุ่นนาค (2553) พบว่าระบบมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถทำความเข้าใจได้ทันทั่วทั้งที่

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรการเงินและการบัญชีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีในระบบ GFMS อยู่ในระดับปานกลาง โดยประสิทธิภาพที่ดีที่สุด คือ การติดตามผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

รองลงมา คือ การเร่งรัดการใช้จ่ายเงิน และการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ซึ่ง
 ทั้งนี้หากได้มีการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพที่มีในปัจจุบัน จะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดทำ
 บัญชีในระบบ GFMIS สูงขึ้นได้ในอนาคต ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน และต้องการอุปกรณ์ต่อพ่วงเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ตัวสำรองไฟ ซึ่งจะ
 ช่วยประหยัดเวลาในการลงซอฟต์แวร์ และทำข้อมูลใหม่

5.3.2 อำนวยความสะดวกในการปรับปรุงแก้ไขซอฟต์แวร์ในอนาคตให้กับหน่วยงาน
 อย่างใกล้ชิด

5.3.3 จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อมีการปรับปรุง
 ซอฟต์แวร์

5.3.4 จัดการอบรมความรู้ด้านการจัดทำบัญชี และการบันทึกบัญชีอย่างโปร่งใส เรื่อง
 การปฏิบัติงานด้านบัญชี (Manual) และบัญชีในระบบ GFMIS รวมถึงทำบัญชีทั้งแบบ Manual และ
 GFMIS ควบคู่กัน เพื่อสอบทวนยอด และการใช้ระบบ GFMIS เพื่อช่วยลดขั้นตอนการบันทึกข้อมูล
 และลดความซ้ำซ้อน ซึ่งส่งผลให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5.3.5 งานวิจัยที่น่าสนใจในอนาคต คือ การศึกษากระบวนการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงาน
 ด้านการเงินและบัญชีในระบบ GFMIS